

PAG 2

PAG 5

PAG 8

PAG 10

BEKEND VAN HET BERENBOS IN RHENEN

www.BEARSinMIND.org

Veilingitem

Tiny Arts en Monique van Ummel gingen samen met Bears in Mind op bezoek bij de berenopvang in Armenië. Een verslag.

Directeur

Per 17 juni is Ingrid Vermeulen begonnen als directeur bij Bears in Mind. Zij vertelt meer over zichzelf.

Paargedrag ijsberen

'Mister Polar Bear' Ian Stirling neemt ons mee in de fascinerende wereld van het paringsgedrag bij wilde ijsberen.

Zomer

De Berenbosbewoners doorstaan het afwisselende weer prima; zowel de hitte als de regen zijn geen probleem.

AUGUSTUS 2019

Deze Berekrant is een uitgave van BEARS in MIND - Stichting voor beren

Berekrant

102

Winnaar Bears in Mind Award!

Op donderdag 23 mei was het tijd voor de tweede editie van de Bears in Mind Award. Vanaf 19:00 verzamelden de gasten zich in het prachtige Pandasia in Ouwehands Dierenpark. Om 19:30 uur begon het evenement, waarbij duidelijk zou worden wie van de vier genomineerde kandidaten naar huis zou gaan met de 'Golden Bora', en zich tot 'Berenbeschermers van het jaar' kon laten kronen. Alle vier de kandidaten zijn doorgewinterde berenbeschermers die zich hebben ingezet voor de bescherming van beren en hun habitat; Hans Heikamp, Arnold van Hooft, Wanda en Jacques Beemsterboer en de heer Van Emst.

Anna Gimbrere

Bibi Dumon Tak, de geplande gastvrouw, kon er helaas niet bij zijn doordat haar hond doodziek was. Maar volgend jaar is ze er gewoon weer bij! Na een welkomstwoord door de voorzitter van het bestuur, Ton Dorresteyn, begon speciale gast Anna Gimbrere aan een inspirerend betoog. Zij nam de bezoekers mee op een reis door de ontstaansgeschiedenis van de aarde en haar bewoners en ging in op het gevolg van de 'astronautenblik', die voor het eerst de enorme kwetsbaarheid van deze kleine en unieke planeet zichtbaar maakte.

De winnaar

De door de juryleden uitgedeelde punten gecombineerd met de publieksstemmen via de Bears in Mind website leverden de uiteindelijke winnaar op: de heer Van Emst bleek de 'Berenbeschermers van het jaar 2019' te zijn. Maar eigenlijk zaten er vier winnaars te stralen, waarvan er één ook nog eens de Golden Bora ontving. Arjen Brandon van hoofdsponsor Themelion bekende aan het einde van de uitreiking een echte berenvriend te zijn, en benadrukte het belang van de Europese Unie in relatie tot de bescherming van beren en de wilde natuur.

Anna Gimbrere kreeg met haar onderhoudende manier van vertellen alle bezoekers op het puntje van hun stoel.

Na afloop van de uitreiking gingen de vrijwilligers van Bears in Mind met Anna op de foto.

Na afloop van de uitreiking was het tijd voor een borrel met hapjes die werd begeleid door de klanken van Die Fliegel.

BEREWEETJE

Björna woont het langst in Het Berenbos; ze is al een Berenbosbewoner sinds 15 juli 1994.

BEREFEEST!

Op zondag 25 augustus is het weer tijd voor het Berefest! Dit jaar is het thema 'Beren en bijen'. Kinderen kunnen hun eigen 'bijenhotel' maken, er is een imker en we vertellen graag meer over het nieuwe project in Slowakije om bijenkorven te beschermen. Binnenkort staat het programma op onze website: www.BEARSinMIND.org

De blik van Philipp Jordan

EEN BEREGOED BEZOEK AAN ARMENIË!

Tijdens de jaarlijkse natuurveiling van GlobeGuards in oktober 2018, werd door de familie Arts-Ummels succesvol geboden op het Bears in Mind veilingitem 'Help een weesbeertje'. Tiny en Monique gingen al eerder met Bears in Mind naar Roemenië, waar ze in mei 2018 het berenproject van project partner Milvus bezochten en een fantastische ervaring rijker werden! In 2017 gingen ze ook al naar Finland om vanuit een observatiehut wilde beren te spotten. Echte berenliefhebbers in hart en nieren dus!

Het 3-daagse programma in Armenië was tot in de puntjes verzorgd en zeer gevarieerd; een mooie mix van natuur en cultuur. De

projectpartner van Bears in Mind, FPWC, had ervoor gezorgd dat het de familie Arts-Ummels aan niets ontbrak! Het gezelschap

Eco Lodge

Tiny en Monique

Koen Cuyten
project coördinator

Bears in Mind

Het boeiende leven van de echte beren!

Beste Berenbeschermers,

Wij van Bears in Mind zijn zeer verheugd dat we per half juni weer op 100% draaien! Met de aantreding van onze nieuwe directeur, Ingrid Vermeulen, is het team weer compleet en op volle sterkte. Op pagina 5 kunt u meer lezen over Ingrid.

Het Berenbos en de beren waren vanaf half juni zes zondagavonden te bewonderen op NPO 1, in het programma 'Het Echte Leven in de Dierentuin'. Boeiende afleveringen waarin ruziënde maki's, het wel en wee van de panda's en olifanten te zien waren, maar vooral ook de belevenissen van de Berenbosberen Dadon, Maria en Keta! Een echte aanrader om via Uitzending Gemist te bekijken tijdens de warme zomermaanden. Op de twee pagina's voor u staat een uitgebreid verslag van de bijzondere reis die de familie Arts-Ummels begin mei in Armenië heeft gemaakt, onder begeleiding van mijzelf en de partner organisatie ter plaatse, FPWC. Deze reis werd als veilingitem aangeboden tijdens de jaarlijkse Dag van de Natuur, georganiseerd door GlobeGuards. Hier is Bears in Mind lid

van. Ook dit jaar wordt er weer een veiling georganiseerd, op twee oktober. En ook dit jaar kunt u weer bieden op allerlei unieke belevenissen! Hierover is op pagina 12 meer te lezen.

Verderop in deze krant is te lezen hoe men probeert de Aziatische zwarte beer te beschermen in Nepal. Dit land staat bekend om zijn bijzondere, en veelal bedreigde, diersoorten: de tijger, neushoorn, rode panda en het sneeuwluipaard. Weinig aandacht is er voor de zwarte beer die helaas steeds vaker het doelwit is van vergeldingsacties door de lokale bevolking. Met dit project proberen we hiervoor aandacht te vragen bij de verschillende belangengroepen (denk bijvoorbeeld aan wandeltoerisme en veehouders) en 'goodwill' te creëren bij de lokale bewoners. En tenslotte: een boeiend artikel van ijsberenexpert Dr Ian Stirling over het paargedrag bij ijsberen op pagina 8. Een iconische diersoort, symbool voor de hedendaagse klimaatverandering.

Een beregroet,
Koen

VERSLAG VAN EEN SPECIALE REIS

werd ontvangen in het Eco Centre van FPWC aan de rand van het Caucasus Wildlife Refuge (CWR), ten zuidoosten van de hoofdstad Yerevan. Dit reservaat wordt beheerd door FPWC en dient als buffergebied voor het aangrenzende Khosrov Nature Reserve. Hier lopen nog wilde beren, wolven en zelfs Perzische luipaarden rond! Tiny en Monique maakten kennis met de verschillende projecten, zoals een kwekerij voor endemische plantsoorten die in de nabije omgeving geplant worden. Ook de speciale voliëre voor de lammergieren werd bezocht, een onderdeel van het fokprogramma voor deze kwetsbare roofvogels. Naast het ouderpaar verbleef er ook een jonge vogel die spoedig het luchtruim zou gaan verkennen.

Op de eerste dag was het tijd voor voedselverrijking: het maken van smakelijke traktaties voor twee jonge beren. Deze waren een maand eerder binnengekomen in het CWR. Tiny en Monique vulden pompoenen met rozijnen en honing, onweerstaanbaar voor iedere beer! De twee beertjes gingen er dan ook helemaal op los! Vervolgens ging het gezelschap dieper het reservaat in om de Ranger Campus te bezoeken, waar groepen en scholieren worden ontvangen voor trainingsdoeleinden. Hier genoten Tiny en Monique van het prachtige uitzicht in de namiddag, onder het genot van een drankje en een hapje. De tweede dag stond in het kader van het spotten van vogels. Armenië is bijzonder rijk aan vogelsoorten en is voor

een vogelaar een waar paradijs. Onder begeleiding van een gids werden vele soorten gespot, onder andere in het voor watervogels belangrijke Armash wetland gebied, in de schaduw van Mount Ararat aan de grens met Turkije en Iran.

De laatste dag was het hoogtepunt van het bezoek: de vrijlating van moederbeer Dasha met haar twee twaalf maanden oude jongen. De volwassen berin was eerder in beslag genomen, bleek zwanger en kreeg kort na plaatsing in het CWR een tweeling. Ze heeft de jongen een jaar lang in volledige afzondering 'opgevoed' en nu vond het team van FPWC het tijd dat de berenfamilie terug in de natuur geplaatst kon worden. Toen de schuiven van de transportkisten werden opengetrokken, renden de beren hun vrijheid tegemoet! Wat een bijzonder moment! De gehele operatie verliep vlotjes en tot nog toe zijn de drie beren ver van de beschaving gebleven. De moeder is voorzien van een radiokraag zodat ze kan worden gevolgd. Haar jongen blijven nog zeker één tot anderhalf jaar aan haar zijde.

Het bedrag dat dit veilingitem heeft opgebracht, komt ten goede aan een radiokraag voor een gerehabiliteerde beer die zal worden uitgezet in de Armeense wildernis. Daarnaast is er geld om een afgevalen kraag op te knappen en weer te gebruiken. Na een vooraf bepaalde periode, meestal twee jaar, valt een radiokraag automatisch af, waarna deze weer voor een andere beer gebruikt kan worden.

Dasha met jongen

Vogels spotten

Klaar voor de vrijlating

Vrijheid!

DRAMATISCHE REDDING IN LITOUWEN

In de vorige Berekrant schreven we over de schrijnende situatie van twee circusberen in Litouwen, die we tijdens de reddingsoperatie van drie andere beren afgelopen december op het spoor kwamen. Hoewel de sterk vermagerde beren inmiddels werden bijgevoerd om op krachten te komen, begon de eigenaar zich steeds meer te verzetten tegen de wettelijke procedure die was ingezet om de beren in beslag te nemen en te herplaatsen naar een opvang in Duitsland.

De eigenaar van de twee circusberen Kvina en Vipas was in het verleden al meerdere keren in opspraak geraakt vanwege verwaarlozing van circusedieren. Enkele dieren zijn onder zijn hoede zelfs gestorven. Dit heeft er bij de verantwoordelijke overheidsinstantie echter helaas niet voor gezorgd dat er haast gemaakt werd in de zaak van Kvina en Vipas. De procedure van inbeslagneming was bijzonder ingewikkeld en het duurde erg lang voordat er daadwerkelijk tot actie werd overgegaan. Onze partner in Litouwen deed al het mogelijke om het proces te versnellen, maar voor Kvina kwam de hulp te laat...

begraven. Tot op heden heeft hij hier nog niets over losgelaten.

Het was hierdoor voor iedereen duidelijk dat alles op alles gezet moest worden om het mannetje Vipas te redden, voordat hij eenzelfde lot zou ondergaan. Het transport stond inmiddels gepland, maar zou gezien de ernst van de situatie vervroegd moeten worden. De beer moest weg bij zijn eigenaar! Helaas kon het transport niet vervroegd worden en werd de beer daarom op aanraden van Bears in Mind tijdelijk ondergebracht in Kaunas Zoo.

In de ochtend van 29 mei werd na inspectie door de dierenarts van de overheid duidelijk dat er 1 beer verdwenen was. Het vrouwtje Kvina zat niet meer in haar kleine kooi in de circustrailer. De eigenaar wilde niets kwijt over hetgeen er gebeurd was. Omdat het vrouwtje agressief was tegenover de eigenaar en hij al meerdere keren was aangevallen, kon hij haar nooit levend uit de kooi hebben gehaald. De kooi zou hij misschien geopend kunnen hebben, zodat ze er zelf uit kon, maar dan was er inmiddels wel een loslopende beer gesignaleerd! Het meest waarschijnlijke scenario is dat hij haar heeft gedood en

Op 11 juni stond een heel team van inspecteurs van de overheid samen met de politie op de stoep van de circuseigenaar, om de beer te confisceren. Maar de eigenaar raakte in paniek en sloot zichzelf op in de kooi met de beer, om zo de verdoving van de beer te voorkomen! Hij dreigde met zelfmoord. Na uren van onderhandelen kwam hij uiteindelijk uit de kooi en kon beer Vipas veilig naar Kaunas Zoo gebracht worden. Zes dagen later ging Vipas op transport naar zijn nieuwe thuis, Gnadenhof für Bären in Duitsland. Voor Vipas kwam de redding net op tijd, voor Kvina was het helaas te laat...

CardShop

PRINT & DRUKWERK

Weerstraat 34 **TIEL** centrum

Gespecialiseerd in

BROCHURES/JAARVERSLAGEN
opmaak- en drukwerk

ADVERTENTIES
online en papier

INTERNETSITES
sites, shops, hosting, onderhoud en productfoto

FAMILIEDRUKWERK
geboorte- trouw- jubileumkaarten

Workshop HANDletteren

31 AUG./1 SEPT./2,3 EN 30 NOV.

vooraf aanmelden - locatie: CardShop Tiel
info & reserveren: www.handleletter-kalender.nl / volg ons op facebook

www.cardshop.nu

EEN NIEUWE DIRECTEUR VOOR BEARS IN MIND

Per 17 juni is Ingrid Vermeulen begonnen als nieuwe directeur van Bears in Mind. Ingrid is de opvolgster van Annemarie Weegenaar, die haar eigen stichting is begonnen. Ingrid Vermeulen heeft een Diermanagement opleiding aan het Van Hall Instituut in Leeuwarden gevolgd. Jarenlang is ze actief geweest als Operationeel Manager voor een online marketingbureau in Noord-Brabant, waar ze een groot aandeel had in de schaalvergroting van het bedrijf. Hier stelt zij zich voor:

“Ik ben opgegroeid in Wijk bij Duurstede en heb van daaruit de overstap gemaakt naar Groningen en Leeuwarden om daar Diermanagement te studeren aan het Van Hall Instituut. Een mooie opleiding met als hoofddoelen het verbeteren van de relatie tussen mens en dier en van dierenwelzijn. Vanuit deze studie heb ik mee mogen werken

in het orang-oetan rehabilitatie centrum van Biruté Galdikas in Borneo, Indonesië. Zij is één van de drie primaten pioniers die zijn opgeleid door Dr. Leakey, die ook Dian Fossey en Jane Goodall –later bekend als Leakey's Angels– meer dan 50 jaar geleden erop uit stuurde om de drie grootste primaten te onderzoeken. Zij groeiden ieder voor zich uit tot grote namen in de primatologie. Leakey meende dat vrouwen beter dan mannen in staat waren om zich aan te passen aan de leefwereld van de grote mensapen, en zich in te leven in hun omstandigheden. Mede door het werk van

Goodall, Fossey en Galdikas veranderde het beeld van de mensaap als vreemd wild dier, geleidelijk tot vriendelijker proporties.

Hier heb ik meegewerkt aan het bevrijden en verzorgen van jong gevangengenomen orang-oetans, het verbeteren van rehabilitatie kansen en de opvang van orang-oetans. De habitat van de orang-oetans wordt nog steeds ernstig bedreigd door ontbossing voor palmolieplantages. Hier zie ik grote parallellen met het werk van Bears in Mind; een andere diersoort maar dezelfde problematiek. Jonge dieren worden als schattig gezien en vervolgens als huisdier gehouden of gebruikt voor entertainment. Wanneer ze ouder worden – en groter en sterker- worden ze in afschuwelijke omstandigheden in kooien of kelders gestopt. De lokale bevolking wil

(noodgedwongen) ook hun oogst beschermen tegen hongerige dieren en kiest voor afschieten omdat ze geen andere manier kent. Bewustwording, samenwerken en duurzame oplossingen bieden zijn ook hier sleutels om ervoor te zorgen dat deze dieren een toekomst blijven behouden.

Ik ben nu enkele weken bezig bij Bears in Mind en ben blij deel uit te mogen maken van deze gepassioneerde club! Een goed begin was het bezoeken van het regionale IUCN congres. De IUCN (International Union for Conservation of Nature), is 's werelds grootste en oudste unie voor natuurbescherming. Daarmee is de IUCN de wereldwijde autoriteit op het gebied van de status van de natuur en de benodigde beschermingsmaatregelen. Deze club kent een integrale aanpak en heeft daarbij lokale en

Nieuws!

Beer Portugal

In Nederland rukt de wolf op, maar ook de beer breidt zijn territorium in Europa uit. In het noordoosten van Portugal is namelijk voor het eerst in 200 jaar een beer gesignaleerd. De laatste Portugese beer werd in 1843 gedood, in het noordwesten van het land. Sindsdien heeft geen enkele wilde beer zich nog laten zien in Portugal. De melding van de beer is verspreid door het Portugese Instituut voor Natuurbehoud (ICNF). Het gaat om een beer die vanuit Spanje de grens is overgestoken. Het dier is gespot in natuurpark Montesinho, op ongeveer 20 kilometer van de grens. In Noord-Spanje leven in de Cantabrische bergen ongeveer 300 beren. De beer die in Portugal is waargenomen, is waarschijnlijk een jong mannetje dat op zoek is naar een territorium, voedsel en een vrouwtjesbeer. De signalering betekent natuurlijk nog niet dat de beer zich weer in Portugal gevestigd heeft, maar is een duidelijke indicatie dat de kans groot is dat dit in de toekomst gaat gebeuren.

gespecialiseerde leden nodig om als één front de problematiek aan te pakken. Bears in Mind levert dan ook graag haar expertise. Inmiddels is Bears in Mind een internationaal bekende berenbeschermingsorganisatie die haar passie, expertise en financiële middelen inzet voor de bescherming van beren in het wild en hulp aan beren in nood. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door uw steun, waarvoor ik u zeer dankbaar ben!”

Uw mooiste cadeaus vindt u in de Tinwinkel in Rhenen (de grootste van Nederland)

Tinboerderij G.J. de Geest

Addenshoeve 4, 3911 TG Rhenen • Telefoon (0317) 61 29 58
E-mail: Tinboerderij@hetnet.nl • Internet: www.tinboerderijdegeest.nl

KINDERPAGINA

Help de wilde bijen!

Beren zijn dol op honing. Maar op de hele planeet komen steeds minder bijen voor. Dat is een slechte zaak. Wil je ook meer bijen in jullie tuin? Maak dan je eigen bijenhotel! Hiervoor heb je wel wat materiaal nodig. En papa of mama moet je wel even helpen bij het zagen. De afmetingen van de planken mag je rustig aanpassen. Het belangrijkste zijn de diameter en de lengte van de stokjes: zorg voor variatie en laat de diameter van de openingen niet kleiner dan 2 maar niet groter dan 9 millimeter zijn. De lengte moet minimaal 11 centimeter zijn. Wat je eigenlijk maakt is een kastje waarin je de 'hotelkamers' voor de bijen plaatst (de bamboestokjes). Je mag het zo groot maken als je wilt. De grootte voor het kastje hieronder is slechts een suggestie. Veel succes met bouwen!

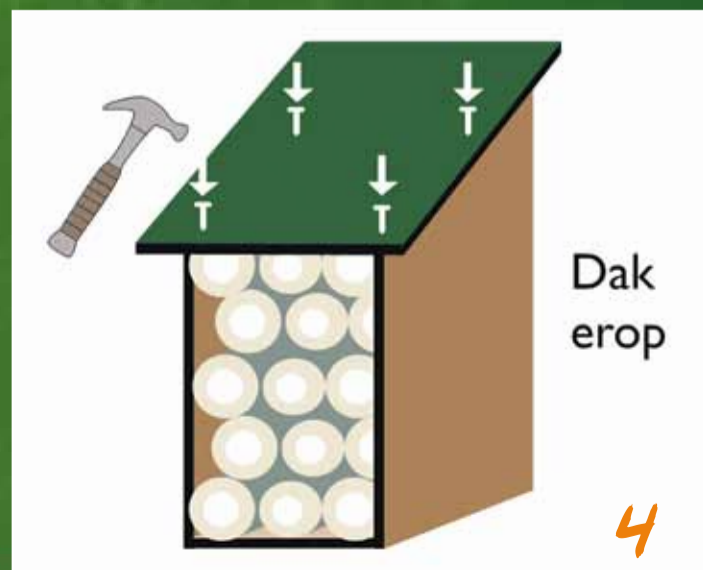
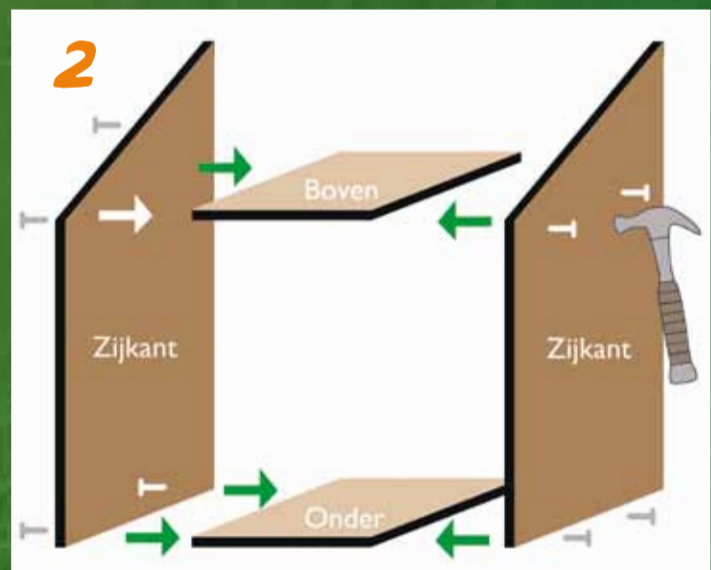
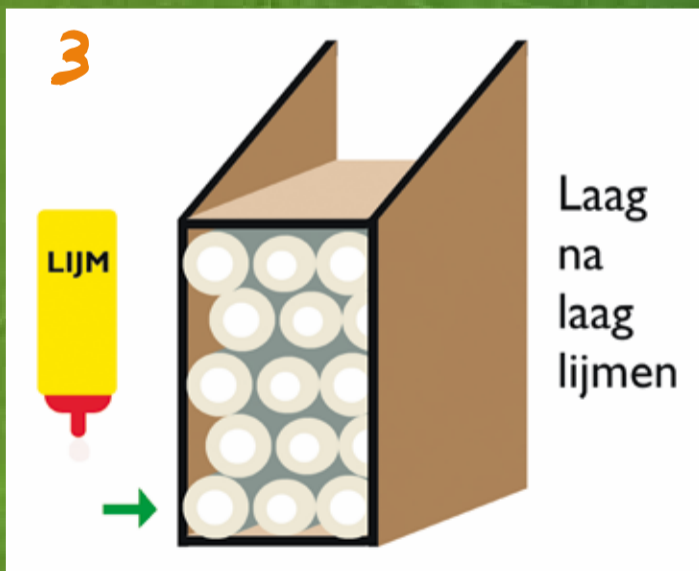
Wat heb je nodig?

hamer - spijkers - houtlijm - houten planken (> 11 cm breed)
bamboestokjes - zaag

Instructies

Eerst zorg je dat papa of mama de planken en bamboestokjes op maat zaagt. Het kastje is 11 centimeter breed en 11 centimeter diep. Je mag het zo hoog maken als je wilt maar ga uit van 20 centimeter. De bamboestokjes zijn 11 centimeter lang. Planken: 2 lange planken van ongeveer 25 x 11 centimeter, met aan de bovenkant een schuine zijde, en 2 kleine planken van 11 x 11 centimeter, en 1 dak van ongeveer 15 x 15 centimeter. Timmer eerst de onderkant aan de twee zijkanten, aan de rechte zijde. De bovenkant timmer je er ook tussen, vlak bij het laagste punt van de schuine zijde. Kijk ook naar de tekeningen. Nu kunnen de bamboestokjes erin gelijmd worden. Varieer hier de dikte van de openingen, dus niet allemaal dezelfde stokjes bij elkaar. Probeer eerst hoeveel stokjes je naast elkaar kunt leggen. Lijm ze er dan laagje voor laagje in. Smeer steeds de bovenzijde van de laag die er al ligt in en leg hier stokje voor stokje de volgende laag op. Je mag ook de zijkanten van de stokjes lijmen, zo wordt alles nog steviger. Als je alle stokjes erin hebt gedaan laat je alles goed drogen. Daarna kun je het dakje op de schuine zijde vastmaken. Je hangt het huisje stevig op aan twee schroeven, onder het bovenste plankje. Ophangen mag ook met haakjes, als het maar stevig hangt. Belangrijk: bijen houden van warmte dus hang het hotel in de zon! Zorg er ook voor dat het redelijk droog blijft.

Tip! Als je toch bezig bent, laat je ouders dan ook lekker veel bloeiende planten in de tuin zetten. En zorg voor schuilplekken, want hoe meer schuilhoekjes hoe meer leven. Maak alles dus niet te netjes!

BESCHERMING VAN ZWARTE BEREN OP GROTE HOOGTE

De Aziatische zwarte beer is een bedreigde soort in zijn gehele leefgebied, dat zich uitstrekt van Iran tot Japan. Stroperij, habitat vernietiging en fragmentatie zijn de belangrijkste oorzaken voor de daling van het aantal beren. Deze soort staat als 'Vulnerable' aangemerkt op de IUCN Red List en zijn status is 'Decreasing'. Sinds het begin van dit jaar steunt Bears in Mind een project in het noorden van Nepal. Daar is de lokale berenpopulatie geclassificeerd als 'Endangered' en staat zij op CITES Appendix I, wat inhoudt dat de soort volledige bescherming behoeft vanwege de ernstige bedreiging voor zijn voortbestaan. Er worden door de overheid echter geen speciale maatregelen genomen om de daling in het aantal beren een halt toe te roepen. Ook krijgt de soort geen bijzondere aandacht van de natuurbeschermingsorganisaties, want die richten hun pijlen in Nepal veelal op andere aansprekende (bedreigde) soorten als de Bengaalse tijger, Indische neushoorn, rode panda en het iconische sneeuwluipaard.

De schade aan gewassen en aanvallen op mensen hebben ertoe geleid dat mensen een negatief beeld hebben van beren waardoor er ook steeds vaker beren gedood worden door de lokale dorpsgemeenschap als vergeldingsactie. Dit is ook de belangrijkste oorzaak voor de dalende berenpopulatie. Het project richt zich op het noordelijk gelegen Annapurna Conservation Area (ACA), waar beren illegaal gedood worden omdat ze landbouwgewassen opeten. Helaas zijn hier ook regelmatig menselijke slachtoffers te betreuren. ACA is het eerste en grootste (7.629 m²) beschermde gebied van Nepal. Het is een populaire bestemming voor hikers en trekkers uit binnen- en buitenland. Meer dan 60% van het totaal aan 'bergtoerisme' van Nepal komt naar dit gebied.

Onder de lokale bevolking en scholieren is de kennis over de ecologie en het gedrag van beren zeer laag. Beren zijn niet opgenomen in de 'National Wildlife Damage Compensation guideline', dus schade door beren wordt

door de overheid ook niet gecompenseerd. De Nepalese overheid, lokale dorpsleiders en Nepalese natuurbeschermingsorganisaties vervullen een belangrijke rol voor de toekomstige bescherming van deze beersoort en grote roofdieren in het algemeen. Acceptatie door en bewustwording onder de bevolking moeten voorop staan om de beren weer in een positief daglicht te stellen.

Het belangrijkste doel van dit project is om bestaande (belangen)groepen te betrekken bij de bescherming van Aziatische zwarte beren en hun leefgebied en het bijstellen van het negatieve beeld van beren door gerichte campagnes en workshops. Daarnaast wordt het berentoerisme binnen de conflictgebieden van ACA bevorderd en zelfs binnen een lokaal dorp getest.

• ERIC SNELLEMAN

BERENBOS AVONTUREN

WWW.RODE-EGEL.NL

HET COMPLEXE PARINGSGEDRAG VAN IJSBEREN

Door Dr. Ian Stirling

Op familie groepen na zijn de meeste ijsberen op het poolijs solitair, en leggen ze grote afstanden af binnen hun leefgebied, dat in grootte varieert van enkele duizenden tot honderdduizenden vierkante kilometers. Het uitgebreid observeren van natuurlijk en niet verstoord gedrag van wilde ijsberen is daardoor erg moeilijk, maar des te waardevoller als het plaatsvindt.

Vanaf 1974 is ijsbeerexpert Ian Stirling begonnen met het observeren van het natuurlijke gedrag van wilde ijsberen: jagen, sociale interacties, slapen en gewoon beer zijn. Vanaf deze tijd hebben wetenschappers al veel data verzameld over de posities en bewegingen van ijsberen door middel van het volgen van gemerkte beren, en later met behulp van radiokragen. Ook de data van de metingen van beren die gemerkt werden leidden tot veel nieuwe informatie. Maar het was niet duidelijk wat de ijsberen deden als ze niet werden gestoord door wetenschappers in

vervolgens paren en de jongen volgen dan later. De werkelijkheid liet echter een enorm complex geheel van gedrag en fysiologische aanpassingen zien. Dit was alles behalve eenduidig!

Het vinden van een partner

De meeste volwassen ijsbeer vrouwtjes zorgen 2½ jaar voor hun jongen. Dat betekent dat gemiddeld in de meeste jaren slechts een derde van alle volwassen vrouwtjes kunnen paren. De mannelijke beren moeten dus echt hun best doen om die vrouwtjes op de uitgestrekte ijsvlaktes te vinden. Ze leggen enorme afstanden af om een partner te vinden, en rusten alleen om de geuren van de sporen van andere ijsberen zorgvuldig op te snuiven. Volwassen vrouwtjes hebben klieren in hun poten die een residu achterlaten waardoor een mannetje weet of ze bereid is te paren. Als een mannetje zo'n spoor ontdekt, volgt hij het onmiddellijk tot hij het vrouwtje bereikt.

helikopters of Inuit jagers. Ian Stirling wilde de beren volkomen naturel zien, en er zo achter komen wat het betekent om een wilde ijsbeer te zijn. Hiervoor werden observatieposten ingericht op bergtoppen in Radstock Bay op Devon Island. Deze posten waren dermate hoog dat de beren niets opmerkten. Dankzij het continue daglicht in de late lente en vroege zomer konden de ijsberen permanent worden geobserveerd. Als het weer het toeliet werd het gedrag van de beren van minuut tot minuut vastgelegd, waarbij er gewisseld werd tussen koude tent en observatiehut.

In de lente van 1997 lachte het geluk de onderzoekers plotseling toe, en konden ze de complete gedragssequentie van een parend koppel ijsberen observeren. Gebaseerd op de observaties tot dat moment werd er vanuit gegaan dat het paringsgedrag vrij eenduidig was: de beren moeten elkaar simpelweg op het juiste moment op het ijs ontmoeten,

Vertrouwen opbouwen

Maar het is niet zo dat de beren dan direct gaan paren. Vergeet niet dat individuele ijsberen over een enorme oppervlakte verspreid zijn en meestal alleen jagen en lopen. Vrouwtjes ovuleren dan ook niet spontaan zoals de meeste andere zoogdieren, want dat zou vaak een enorme verspilling zijn. Immers,

wordt er niet snel een partner gevonden dan sterft het eitje. Daarom beschikken ijsbeer vrouwtjes over 'uitgestelde ovulatie'. Dit houdt in dat ze pas een eitje vrijgeven als ze lang genoeg met een mannetje hebben opgetrokken, en er genoeg interactie is geweest. Zelfs als een volwassen man een vrouw heeft getroffen die tot paren bereid is, moeten er nog grote gedragsbarrières worden overwonnen: angst en agressie. Want onder normale omstandigheden vluchten alle vrouwtjes, zeker als ze jongen hebben, voor de mannetjes. Het risico dat de man de jongen opeet is namelijk aanzienlijk. Soms eet een man zelfs een volwassen vrouwtjes beer op. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat het gedragsproces dat nodig is om voldoende wederzijds vertrouwen te ontwikkelen een langdurige kwestie is. Als het mannetje in de lente een vrouwtje ontmoet, zal hij allereerst proberen haar naar een locatie te lokken waar de kans op het ontmoeten van een concurrent

relatief laag is, zoals een door blokken zee-ijs afgeschermd hoek, een kleine geïsoleerde baai, de zijkant van een heuvel of een eiland. Hier probeert hij haar voor ongeveer een week vast te houden, terwijl ze continu interacties aangaan, en alleen rusten om te slapen. In het begin rennen ze steeds naar elkaar toe en weer van elkaar af, ervoor wakend niet te veel afstand te creëren. Tijdens deze fase eten ze bijna niet. Na verloop van tijd begint het vrouwtje het mannetje te vertrouwen, en mag hij dichterbij komen. Als reactie wordt het mannetje steeds minder bedreigend, en eindigen ze heel rustig vlak bij elkaar, heen en weer lopend. Uiteindelijk mag het mannetje fysiek contact maken. Daarop kan het vrouwtje antwoorden door ook fysiek contact te zoeken. Deze vertrouwensband is bijzonder opmerkelijk, gelet op het feit dat een vrouwtje normaal gesproken een mannetje nooit dichtbij zal laten komen, uit angst te worden gedood. Ook het mannetje heeft een grote gedragsverandering ondergaan, waardoor hij niet langer een bedreiging vormt voor het vrouwtje.

*Bovenste foto: Een volwassen vrouwtje volgt een volwassen mannetje nadat er is gepaard.
Onderste foto: Een volwassen vrouwtje toont geen angst als het mannetje haar besnuffelt.*

Paringsgedrag

Na ongeveer een week van interacties, als er genoeg wederzijds vertrouwen is, zal het vrouwtje toestaan dat het mannetje haar mag beklimmen. Gedurende enkele periodes en enkele dagen lang wordt dit proces herhaald. De lengte zorgt ervoor dat het vrouwtje fysiek in staat is te ovuleren en het eitje bevrucht kan worden. Nadat het paren is gestopt, blijven beide beren nog zo'n twee dagen bij elkaar, waarbij ze tolerant en zachtmoedig gedrag vertonen, een compleet contrast ten opzichte van het gedrag tijdens de overige periodes van het jaar. Gedragingen zoals samen stukjes lopen en zelfs vlak bij elkaar liggen horen hier bij, waarbij het mannetje soms de nek of borst van het vrouwtje met zijn neus aanraakt. Soms liggen ze zelfs samen in de sneeuw. Dit gedrag geeft de indruk dat de beren een lange termijn relatie hebben ontwikkeld. Maar dit is slechts een tijdelijke verandering in gedrag en fysiologie. Noodzakelijk om te reproduceren, maar kortstondig. Uiteindelijk eindigt het ritueel simpelweg doordat de beren van elkaar weglopen.

Een herhaling van zetten

Zodra het mannetje weer alleen is, begint de zoektocht naar een vrouwtje opnieuw. Tot nu toe is deze cyclus slechts één keer volledig waargenomen, en weten we niet zeker of alle ontmoetingen deze lengte hebben. Maar afgaand op de data van gedeeltelijke observaties lijkt het wel te kloppen. Als we rekening houden met de tijd die een mannetje nodig heeft om een vrouwtje te zoeken, en de tijd die nodig is voordat er daadwerkelijk gepaard kan worden, zal het maximale aantal paringen dat een mannetje in een jaar uit kan voeren tussen de 4 en de 6 liggen. Omdat de competitie tussen volwassen mannetjes aanzienlijk is, en grotere mannetjes meer

succes hebben dan de kleinere, verklaart dit waarom mannetjes door natuurlijke selectie uiteindelijk ruwweg twee keer groter zijn geworden dan vrouwtjes ijsberen.

Er is lange tijd gedacht dat het paarseizoen plaatsvond tussen begin april en medio mei. Waarschijnlijk speelt hierbij mee dat het kleine beetje jagen door de Inuit en het veldonderzoek door wetenschappers plaatsvindt tussen eind mei en het 'open water seizoen' in de zomer. Door de opkomst van ecotoerisme in Arctische gebieden, vooral Svalbard, komt het steeds vaker voor dat schepen al vanaf begin april tot het breken van het ijs in de zomer door ijsberen habitat varen. Hierdoor zijn er veel meer betrouwbare waarnemingen van paringsgedrag, soms zo laat als eind juni. Hoewel het aannemelijk is dat de paringsfrequentie tegen die tijd aanzienlijk lager is, is de bevestiging van paargedrag over zo'n lange periode een openbaring. Omdat het eigenlijke paren slechts een heel klein onderdeel vormt van de gehele paringscyclus (minder dan 2% van de totale tijd), zullen velen bij het op een afstand zien van twee beren die het bovenstaand gedrag vertonen zich niet hebben gerealiseerd dat ze keken naar een onderdeel van normaal paringsgedrag. Vaak dacht men bij het zien van twee in grootte variërende ijsberen die samen liepen aan een moeder met jong. Nu we echter meer begrijpen van de duur, de variaties, en het patroon van de gedragscyclus van parende koppels, hebben we de langere duur waarop ijsberen paren kunnen bevestigen.

Verlate implantatie

De evolutionaire aanpassingen van ijsberen om succesvol te reproduceren, beperken zich niet tot het faciliteren van copulatie. Nadat het vrouwtje heeft gepaard, ondergaat

©Mick Brown

het bevruchte eitje een aantal kleine scheidingen voordat het in een staat van rust eindigt die bekend staat als 'verlate implantatie'. Dit houdt in dat het eitje zich niet verder ontwikkelt maar in een sluimerende toestand tot de herfst in de baarmoeder blijft, waarna het lichaam van het vrouwtje 'besluit' of het voldoende vetreserve heeft om jongen te kunnen krijgen. Als het antwoord ja is, zal het eitje implanteren en begint de groei van het jong. De geboorte van de jongen vindt slechts een paar maanden later plaats, rond december. Is het antwoord nee, dan wordt het bevruchte eitje afgestoten of geabsorbeerd. We weten nog niet precies welke van deze twee processen echt plaatsvindt.

Waarschijnlijk zijn er nog veel meer ongelooflijke manieren waarop ijsberen zich hebben aangepast aan hun Arctische omgeving. Aanpassingen waarvan we

geen weet hebben en die we nog moeten leren begrijpen. Hiervoor zijn vele, vaak opportunistische, observaties van ongestoord natuurlijk gedrag noodzakelijk, voordat het belang van deze aanpassingen duidelijk wordt. Maar hoe meer we het natuurlijk gedrag van ijsberen observeren, hoe meer we begrijpen van hun fantastische aanpassingen om te kunnen overleven in één van de moeilijkste leefgebieden ter wereld.

Dr. Ian Stirling is lid van de 'Scientific Advisory Council' voor Polar Bears International. Hij is ook 'Research Scientist Emeritus' voor 'Environment and Climate Change Canada' en 'Adjunct Professor of the Department of Biological Sciences', voor de Universiteit van Alberta.

Dit artikel is oorspronkelijk gepubliceerd door Polar Bears International.

©Mick Brown

DE ZOMER IS GEARRIVEERD

Check ook onze Facebookpagina

Dit jaar is de zomer heel wat afwisselender dan vorig jaar. Waar we vorig jaar niet afkwamen van de hoge temperaturen met weinig neerslag, is de zomer tot nu toe veel wisselvalliger. Zoals het ook hoort in Nederland! Er mag nog wel wat meer regen vallen. Voor de beren maakt het niet zoveel uit, die passen zich aan alle omstandigheden aan. Als het erg warm is liggen ze te rusten en maken ze zich niet te druk. En af en toe een lekkere duik in het verfrissende water zorgt voor de broodnodige afkoeling. Daar kunnen wij nog een voorbeeld aan nemen!

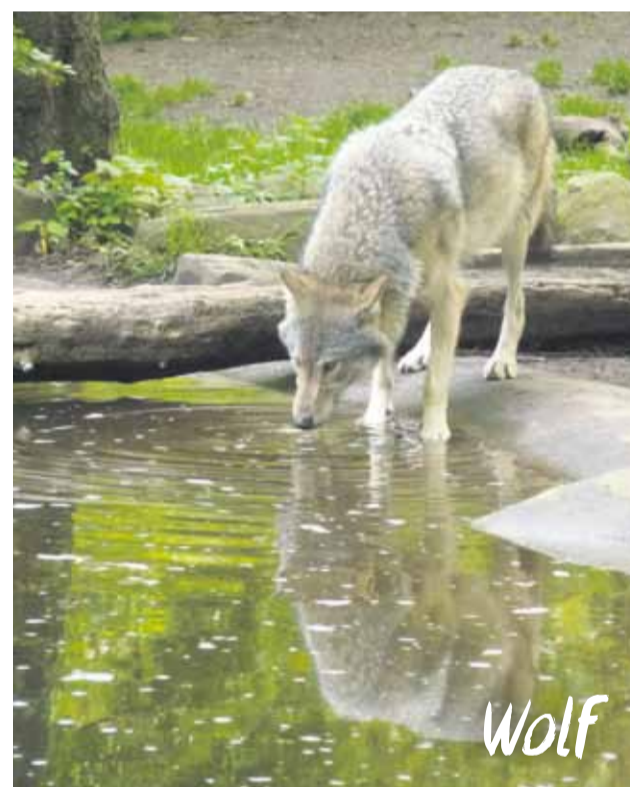
Wolke

Maria en Pesho

Igor en Duuk

Wolf

Dadon

keta

ADOPTIE NIEUWS

Wij danken alle adoptie-ouders voor hun steun!

Maria is makkelijk te herkennen; ze is de kleinste beer in Het Berenbos en is meestal in de buurt van de quarantaine verblijven te vinden. Ze heeft mooie ronde oortjes en een slanke bouw. Samen met Pesho kwam ze in 2014 naar Het Berenbos, vanuit het voormalige fokstation voor de jacht in Kormisosh, Bulgarije.

Nog steeds zijn Pesho en Maria erg aan elkaar gehecht, en als Maria een eindje gaat wandelen in Het Berenbos volgt ze eerst de grote Pesho, om pas later haar eigen plan te trekken.

Maria houdt van water, en loopt vaak een rondje langs de vijver. De allereerste keer dat ze door Het Berenbos mocht lopen wist ze ook feilloos wat ze moest doen, en nam ze een flinke duik in de vijver. Hoewel ze nog nooit in haar leven had gezwommen, wist ze moeiteloos de overkant te bereiken. Een hele prestatie, zeker als je bedenkt dat ze toen nog in een slechte conditie verkeerde. Inmiddels gaat het prima met Maria, ziet ze er prachtig uit en kan ze zich prima verdedigen tegen de altijd nieuwsgierige wolven. Ook dit jaar is Maria weer geadopteerd door mevrouw Anita de Jong-Buckens.

Maria

Winkeltje

Wilt u een wolf adopteren?

Ga dan naar www.BEARSinMIND.org of stuur een bericht naar info@bearsinmind.org

SALE

Eco T-shirts

Zomeraanbieding:
de laatste ECO T-shirts.
OP = OP! € 12,50

Steun de beren door artikelen van Bears in Mind te bestellen. De opbrengst komt geheel ten goede aan projecten voor de bescherming van de beer in het wild en hulp aan de beer in nood. Ook leuk om cadeau te doen! Je kunt al deze artikelen ook bestellen via de webshop op www.BEARSinMIND.org.

Magneten

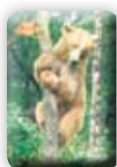
Maria

Dadon

Björna

Duuk

Igor

Keta

Mincho

Tory

Pesho

Wolke

Wolven

Sieraden

Berenkop

Wolvenkop

Beer

Wolf

Lynx

Zilvertinnen theelepels met beer

Lepel 1

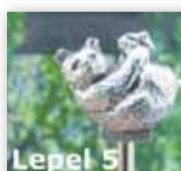
Lepel 2

Lepel 3

Lepel 4

Lepel 5

Lepel 6

Zilvertinnen berenhangers

Hanger 1

Hanger 2

Postzegels

Nederland

Nederland

Eco T-shirt

Wit of lichtblauw

Keuze uit 2 opdrukken: het logo van Bears in Mind of een origineel ontwerp van Lucien de Groot met de tekst: 'What's good for bears is good for people.'

Wit

Dames / Heren

BESTELBON

Ja, ik steun de beren en wil graag de volgende artikelen bestellen.

PRODUCT	MAAT	AANTAL	KLEUR	PRIJS P.ST.	BEDRAG
Ansichtkaarten, set 10 stuks + enveloppen				€ 6,95	
Verjaardagskalender				€ 4,95	
Jute draagtas TIP				€ 9,95	
Zilvertinnen berenhanger (hanger 1 of 2)				€ 4,95	
Zilvertinnen berenlepel (lepel 1, 2, 3, 4, 5 of 6)				€ 9,95	
Geschenkverpakking berenlepels 1 set TIP				€ 49,75	
Postzegels vel 10 stuks				€ 14,00	
Wolvenkop ketting (verzilverd)				€ 25,00	
Berenkop ketting (verzilverd)				€ 30,00	
Magneten (Maria, Dadon, Björna, Duuk, Igor, Keta, Mincho, Tory, Pesho, Wolke of Wolven)				€ 3,00	
Eco T-shirt 'What's good for bears' Dames S of M (blauw of wit) / Heren L of XL (wit) SALE				€ 12,50	
ECO T-shirt met BIM logo (alleen in wit) Dames M / Heren M, L, XL SALE				€ 12,50	
Ketting met pootafdruk (wolf of lynx)				€ 15,00	

De verzendkosten binnen Nederland bedragen € 3,95. Verzending binnen Europa kost € 11,- en voor overige landen betaalt u € 18,- aan verzendkosten.

Totaal bedrag (inclusief verzendkosten)

Enmalige machtiging

SEPA

Naam: Bears in Mind
Adres: Postbus 9
Postcode: 3910 AA
Woonplaats: Rhenen
Land: Nederland
Incassant ID: NL71ZZZ411861020000
Kenmerk machtiging: Bestelling Berekrant 102

Stichting voor beren

Naam: de heer/mevrouw

Adres:

Postcode/Plaats:

E-mail:

Telefoon:

IBAN nummer: Datum:

Handtekening:

Vul de Bestelbon in en stuur deze naar Bears in Mind,
Postbus 9, 3910 AA Rhenen.

DAG VAN DE NATUUR

In de vorige Berekrant kondigden wij al de Dag van de Natuur aan, de veiling van natuurbelevissen aangedragen door de leden van GlobeGuards. Het evenement vindt plaats in Koninklijke Burgers' Zoo in Arnhem, de datum is woensdag 2 oktober van 16.45 tot 22.00 uur. Veilingmeester is Frank Buunk, o.a. bekend door zijn vondst van een verloren gewaand werk van Piet Mondriaan. De natuurbelevissen zijn stuk voor stuk unieke ervaringen waarbij u bijvoorbeeld achter de schermen kunt kijken bij de organisatie. Aanmelden is gratis en kan via de GlobeGuards website: <http://www.globeguards.nl/contact>

Dit jaar is de eregast en keynote speaker Frans de Waal. Professor De Waal is wereldberoemd geworden door zijn onderzoek naar chimpansees. In het boek *Chimpanseepolitiek* beschrijft hij zijn baanbrekende onderzoek naar de chimpanseekolonie in Burgers' Zoo, waaronder de bloedstollend spannende machtsstrijd tussen de dominante mannen. Times Magazine riep hem in 2007 uit tot een van de meest invloedrijke personen. In 2013 ontving hij ook nog eens een eredoctoraat aan de universiteit van Utrecht. De GlobeGuards leden zijn zeer vereerd dat professor De Waal aanwezig is op deze editie van de Dag van de Natuur!

Doneer voor de Beer

Beregulle gevers!

Bears in Mind ontvangt geen subsidies en is financieel volledig afhankelijk van berenbeschermers, giftgevers, sponsors, en dergelijke. Een greep uit de vele gulle gevers:

G. Engel	Nederland
K.E.C. Kok	Flevoland
A.G.A. van Ewijk	Gelderland
J.A. Roukens	Zeeland
J. Sanders	Limburg
M. Fortuin	Zuid-Holland
H. Hanegraaf-van Beek	Gelderland
Kim Wolters	Duitsland
J. Bakker Holding	Nederland
R.C. Kleijn-Geurs	Noord-Brabant
E. Hoogerbeets	Nederland

Natuurlijk danken wij ook alle overige begunstigers!

BEREN ALS ERFGENAAM

Weet u dat u Bears in Mind kunt opnemen in uw testament? Als u overweegt (een deel van) uw erfenis ten goede te laten komen aan de beren, dan kunt u Bears in Mind benoemen tot (mede-) erfgenaam!

Kijk voor meer informatie op:

www.bearsinmind.org/Steun-ons/Beren-als-erfgenaam of bel 0317 650220

OOK EEN STUKJE BERENBOS?

Wat is er nou mooier dan symbolisch eigenaar worden van een mooi stukje Berenbos en hiermee de beren in nood helpen. Het Berenbos is opgedeeld in ruim 2000 kavels van ±10 m². Voor € 525,- bent u voor 7 jaar lang 'kaveleigenaar'. U krijgt jaarlijks twee entreekaarten voor Ouwehands Dierenpark en Het Berenbos en natuurlijk een uitnodiging voor het jaarlijkse 'Berefeest'! Op de borden bij de ingang van Het Berenbos plaatsen wij de door u aangeleverde tekst achter uw kavelnummer.

Kijk voor meer informatie op:

www.bearsinmind.org/Steun-ons/een-stuk-berenbos-kopen of bel 0317 650220

NL 26 TRIO 025.46.92.664

BEARS IN MIND
Rhenen

Bon voor een beregoed gebaar!

Berenbeschermmer

- Ja, ik word tot wederopzegging berenbeschermmer voor:
- € 25,00 € 30,00 € 35,00 € per jaar
 - € 3,00 € 5,00 € 7,50 € per maand

Vanaf € 25,00 per jaar of € 3,00 per maand heeft u de volgende opties:

Ik ontvang de Berekrant graag per post per mail niet

Ik stel wel / geen prijs op een uitnodiging voor het jaarlijkse Berefeest.

- Ja, ik help de beren met een eenmalige gift van € 7,50 € 12,50 € 25,00 €.....

Dit is een SEPA machtiging. Ik machtig Bears in Mind het ingevulde bedrag af te schrijven van mijn bankrekening.

Naam: Bears in Mind
 Adres: Postbus 9
 Postcode: 3910 AA
 Woonplaats: Rhenen
 Land: Nederland
 Incassant ID: NL71ZZZ411861020000
 Kenmerk machtiging: Donatie Berekrant 102

Naam: de heer/mevrouw
 Adres:
 Postcode/Plaats:
 Telefoon:
 E-mail:
 IBANnummer:
 Datum:
 Handtekening:

U kunt deze bon sturen naar: Postbus 9, 3910 AA Rhenen of info@bearsinmind.org

Colofon

Aan deze krant werkten mee: Koen Cuyten, Bert de Smidt en Ingrid Vermeulen
 Eindredactie: Bert de Smidt
 Opmaak: Wilma Termeer (CardShop.nu, Tiel)
 Druk: DKZET Offsetrotatie

Voor vragen, opmerkingen, tekeningen of brieven: Bears in Mind, Postbus 9, 3910 AA Rhenen, tel.: (0317) 650220, info@bearsinmind.org

Meer informatie: www.bearsinmind.org
www.largebearenclosures.com en
www.bearalert.org

IBAN NL 26 TRIO 025.46.92.664